

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BON-IV.059.9.2024.WL

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 1430 wniesioną w dniu 21 lutego 2024 r. przez Pana Posła Stanisława Tomczyszyna w sprawie utrzymania ciągłości orzeczeń o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

W aktualnie obowiązującym stanie prawnym zasady orzekania o stopniu niepełnosprawności, kryteria kwalifikowania do stopnia niepełnosprawności oraz organizację postępowania orzeczniczego regulują przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2021 r. poz. 857).

Z powyższych przepisów wynika, iż w przypadku złożenia wniosku o wydanie kolejnego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w okresie ważności posiadanego orzeczenia, wniosek powinien być składany nie wcześniej niż na 30 dni przed upływem ważności posiadanego orzeczenia.

Powyższe wynika z art. 12 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775), zgodnie z którym organy administracji publicznej powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, postępując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia. Wyrażona w tym przepisie zasada szybkości i wnikliwości postępowania została skonkretyzowana w art. 35 k.p.a. którego § 1 stanowi, że organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego winno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym – w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania (art. 35 § 3 k.p.a.).

Należy jednocześnie podkreślić, iż w świetle przepisów prawa niedopuszczalne jest wydanie nowego orzeczenia w okresie ważności dotychczasowego orzeczenia, stąd powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności może przyjąć wniosek o wydanie orzeczenia osoby posiadającej ważne orzeczenie wydane na czas określony, składany ze względu na upływ terminu jego ważności, jednakże nie może rozpatrzyć tego wniosku, tj. wydać kolejnego orzeczenia na posiedzeniu składu orzekającego przed upływem terminu ważności wydanego wcześniej orzeczenia. Orzeczenie powinno być jednak wydane niezwłocznie po upływie terminu ważności posiadanego orzeczenia. Pozwoli to osobie orzekanej zachować ciągłość statusu osoby niepełnosprawnej, co jest istotne dla realizacji jej ulg i uprawnień.

W myśl natomiast art. 36 § 1 k.p.a., o każdym przypadku niezakończono sprawy w terminie określonym w art. 35 lub w przepisach szczególnych organ administracji publicznej obowiązany jest zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy.

Zgodnie z art. 37 § 1 k.p.a. stronie służy prawo do wniesienia ponaglenia, jeżeli:

- 1) nie zakończono sprawy w terminie określonym w art. 35 lub przepisach szczególnych ani w terminie wskazanym zgodnie z art. 36 § 1 (bezczyorność);

- 2) postępowanie jest prowadzone dłużej niż jest to niezbędne do załatwienia sprawy (przewlekłość).

W myśl art. 37 § 3 k.p.a. ponaglenie wnosi się do organu wyższego stopnia za pośrednictwem organu prowadzącego postępowanie lub do organu prowadzącego postępowanie - jeżeli nie ma organu wyższego stopnia.

W przypadku długiego oczekiwania na termin komisji orzekającej w powiatowym zespole do spraw orzekania o niepełnosprawności, osoba zainteresowana ma prawo do złożenia ponaglenia do wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności za pośrednictwem powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, do którego złożyła wniosek o wydanie orzeczenia.

Pragnę jednocześnie podkreślić, że celem wprowadzenia swoistego środka prawnego zaskarżenia bezczynności lub przewlekłości postępowania organu administracji publicznej, jest ochrona strony postępowania przed nadmiernym przedłużaniem rozpatrzenia sprawy administracyjnej, tym niemniej wolą strony jest, czy z przysługującego jej prawa skorzysta.

Przedstawiciele Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych szkolą jednostki objęte nadzorem Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych o konieczności przestrzegania terminów obowiązujących w procedurze orzeczniczej, tak aby wymagane prawem czynności zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności były podejmowane sprawnie, nie rodząc negatywnych skutków dla osób niepełnosprawnych. Trwają również prace nad zmianą przepisów i wypracowaniem rozwiązań, które pozwolą na wyeliminowanie problemów związanych z zachowaniem ciągłości orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Ponadto pragnę wskazać, że regulacje art. 6c ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wskazują, że Pełnomocnik sprawuje nadzór nad orzekaniem o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności, który polega na:

- kontroli orzeczeń co do ich zgodności z zebranymi dokumentami lub z przepisami dotyczącymi orzekania o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności;
- kontroli prawidłowości i jednolitości stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
- szkoleniu członków wojewódzkich zespołów;
- udzielaniu wyjaśnień w zakresie stosowania przepisów regulujących postępowanie w sprawach dotyczących orzekania o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.

Nadzór jest sprawowany przy pomocy Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych i właściwego to tego rodzaju spraw wydziału Biura. Natomiast rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności określa wzory i terminy składania informacji o realizacji zadań powiatowych oraz wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności, uwzględniając elementy informacji o realizacji zadań, przyjętych wnioskach, wydanych orzeczeniach oraz wydanych legitymacjach, a także wydatkach i elementach zestawień zbiorczych.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Łukasz Krasoń
Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/